

Preek over Openbaring 22:1-6 (5 december 2010, 2de zondag in de advent)

1 Hij liet me een rivier zien met water dat leven geeft. De rivier was helder als kristal en ontsprong aan de troon van God en van het lam. 2 In het midden van het plein van de stad en aan weerskanten van de rivier stond een levensboom, die twaalf vruchten gaf, elke maand zijn eigen vrucht. De bladeren van de boom brachten de volken genezing. 3 Er zal niets meer zijn waarop nog een vloek rust. De troon van God en van het lam zal daar in de stad staan. Zijn dienaren zullen hem vereren 4 en hem met eigen ogen zien, en zijn naam staat op hun voorhoofd. 5 Het zal er geen nacht meer zijn en het licht van een lamp of het licht van de zon hebben ze niet nodig, want God, de Heer, zal hun licht zijn. En zij zullen als koningen heersen tot in eeuwigheid. 6 Toen zei hij tegen mij: 'Wat hier gezegd is, is betrouwbaar en waar. De Heer, de God die profeten bezielt, heeft zijn engel gestuurd om aan zijn dienaren te laten zien wat er binnenkort gebeuren moet.'

Gem,

de predikant en lieddichter Christoph Blumhardt kon bij het afscheid van een gast wel eens zeggen: "Ik geef je een engel mee voor onderweg", en hij was daarin een groot zielzorger. Gerhard Tersteegen – ook een pastor met mensenkennis – dichtte voor ons een kerklied met de regels: Komt, kinderen, weest wijs! Gaat onderweg niet strijden. De engelen zelf geleiden als broeders onze reis (Gez 441:9). Engelen maken ons attent op wat verborgen is, ze laten zien wat de goegemeente in alle drukte niet ziet. Geen wonder, dat de schilder Paul Klee in zijn laatste periode steeds weer een engel tekende of schilderde.

Wat wij nodig hebben, zijn geen geschilderde, maar werkelijke, werkende engelen, die ons de ogen openen voor wat we met onze monden open zingen: "*Begroet Hem, Heer der heerlijkheid en Heiland vol barmhartigheid*" (Gez 120:1). Zodat we niet enkel zingen, maar ook gaan zien, inzien: "Ja, het is waar en zeker. Hij komt - de Heer der heerlijkheid en Heiland vol barmhartigheid." En er is al heel wat meer van Hem gekomen dan wij kunnen waarnemen !

Wat Johannes de ziener destijds op het eiland Patmos zag, moest een engel hem laten zien. En ook wij hebben begeleiders uit het onzichtbare nodig, om ons die aan de beeldbuis vastgekleefd zijn, de ogen te openen voor alles wat bij God vandaan komt: "*Hij liet me een rivier zien met water dat leven geeft. De rivier was helder als kristal en ontsprong aan de troon van God en van het lam.*"(22:1) Verderop in dit hoofdstuk staat te lezen: "*Zie, ik kom spoedig*"(12). Blijkbaar hangt dat met elkaar samen: dat kristal-heldere, dat ontspringt aan Gods goddelijkheid én dat gebiedende "*zie, wrijf je ogen uit*". De rivier, die de engel laat zien aan Johannes, stroomt naar de voleinding toe. Hebben we het over de Advent, dan moeten we dus een rivier voor ons zien !

Toen ik als schoolkind voor het eerst van mijn leven in Zwitserland was, liet mijn vader me aan de voet van de Eiger (een van de hoogste toppen van het Berner Oberland) een pure bron zien. Het was een bron, waarin het water fris uit de berg tevoorschijn sprong en als een brede beek zo helder door het dal stroomde, dat je op de bodem iedere kiezelsteen kon zien liggen. Dat water zo helder kon zijn, bracht me in vervoering en ik wilde telkens weer naar die plek terug. Nog niet eerder had ik als Hollands kind zoiets gezien: helder water uit de rotsen, dat ik zomaar kon drinken.

Nu ben ik ouder geworden en probeer ik te zien, wat Johannes zag: "*een rivier helder als kristal met water dat leven geeft*". En ik kan niet anders dan me verbazen over dit beeld: de Heer der heerlijkheid laat zichzelf gaan, in een onophoudelijke, golvende beweging. Zoals het onophoudelijk bewegen hoort bij het wezen van de rivier, zo is wat bij God vandaan komt, ook een voortdurend stromen.

Onze God is een van leven overstromende God. In alles wat bij Hem vandaan naar ons toekomt, ontdekken we, dat ons levenslot niet raadselachtig blijft, maar in een helder licht getrokken en door een kristal-zuivere puurheid overspoeld wordt. Zo ontwaar ik in mijn levenslot die twaalfvoudige vrucht , iedere maand opnieuw, een heel jaar lang. Dan komt in het kale

winterlandschap van begin december het paradijs te voorschijn en de levensbomen worden opeens zichtbaar; dan wordt algemeen bekend gemaakt: Vanaf heden zijn alle krantenberichten en journaaluitzendingen valse geruchten. Dit zijn de feiten: *"De bladeren van de boom brachten de volken genezing. Er zal niets meer zijn waarop nog een vloek rust"*(2b-3a).

Zo sprookjeachtig klinkt het dus: wat ons overkomt, blijft niet langer raadselachtig als een beslagen, troebel geworden ruit, maar het wordt doorzichtig. Ons levenslot verandert in een ervaring van God. *"En de engel liet me een rivier zien met water dat leven geeft. De rivier was helder als kristal en ontsprong aan de troon van God en van het lam."*(1). Verderop wordt gezegd: *"Laat wie dorst heeft komen; laat wie dat wil vrij drinken van het water dat leven geeft"*(17b). Dat betekent toch zeker: Wat van de troon van God en van het lam uitgaat, kunnen we ervaren. Dan komt in een ogenblik, niet eens per maand, maar misschien wel eenmaal per dag – wie weet ! – een wonder ter wereld.

Aan het eind van zijn evangelie schreef Johannes(Joh 21:25), dat de hele wereld te klein zou zijn, als alle daden van Jezus, een voor een, opgeschreven zouden worden. Stel je dat eens voor: heel onze stad Schoonhoven, alle straten en huizen vol boeken. Daarom wil ik helemaal niet beginnen met optellen wat ons mensen bij God vandaan toestroomt, want dan zou ik tot middernacht hier nog staan te preken; ja, zelfs de eeuwigheid duurde daarvoor niet lang genoeg. Daarom wil ik niet als uitpluizer van de verborgenheid van God voor u staan, maar wel als getuige, die tegen ieder van u zegt: De waarheid van wat Johannes zag, wordt concreet voor ons - we zullen het zien, we zullen het ervaren ! Al in het paradijsverhaal (Gen 2:10) heette het al: *"Er ontspringt in Eden een rivier."* En de profeet Ezechiël ziet de heldere bron onder de drempel van de tempel tevoorschijn stromen.

Door alle tijden en landen heen stroomt de rivier niet enkel voor het bekijks bij van God vandaan. De Openbaring van Johannes nodigt uit om te drinken: *"Laat wie dorst heeft komen; laat wie dat wil, vrij drinken van het water dat leven geeft"*(17b). Bij de Jakobsbron belooft Jezus de Samaritaanse vrouw, dat ieder die het water drinkt, dat Hij geeft, nooit meer dorst zal krijgen. *"Het water dat ik geef, zal in hem een bron worden waaruit water opwelt, dat eeuwig leven geeft."*(Joh 4:14). De stroom in Eden ontsprongen, gaat door ieder van ons heen. Houdt die maar niet tegen; want de wereld heeft vandaag niets zo nodig als deze waterstroom, waarlangs de levensbomen staan te groeien en te bloeien.

Maar nu lijden we misschien wel juist aan een gemis van godservaring. En wanneer het geloof in ons tot een springende fontein wordt, hebben we mogelijk zelf wel een droge mond. Maar hoe verhoudt zich de beloofde godservaring tot het tegendeel van ervaring t.w. de leegte, het gemis ? Wie uit de kou in huis komt en een glaasje geestrijk vocht naar binnen slaat, die voelt hoe het borreltje direct als een gloed door het lichaam heen stroomt. Maar het geestelijke bij God vandaan is niet op dezelfde manier waar te nemen; het stroomt niet zonder meer als warmte door ons heen. Wanneer het geloof de bron wordt, waaruit het leven opwelt, voelen we ons misschien wel helemaal niet gerust. Daarom moest iemand als Blumhardt wel zeggen: "Ik geef je een engel voor onderweg mee", opdat die engel ons op al het kristal-heldere bij God vandaan opmerkzaam maakt - dat ook niet in ons verborgen blijven kan, ja, uit ons lichaamsgedrag wel tevoorschijn breken moet, misschien zonder dat we het ons bewust zijn. Misschien gaat er van u – zonder dat u het zelf weet – al heel wat goeds uit naar de mensen in uw naaste omgeving.

"Ik geef je een engel mee" kon Blumhardt alleen zeggen, plaatsvervangend voor Hem, die de Heer van alle engelen is. En hij zegt het vanavond ook tegen ons. De Komende zendt zijn engel voor zich uit, die zichtbaar maakt wat Johannes zag. *"Het kan niet wel ontkend, dat de Engelen heden ten dage onder de Gereformeerden, en haast kan men zeggen, onder de Protestanten in het algemeen, niet die mate van opmerkzaamheid genieten, die hun in de Heilige Schrift is gegund"* Zo begon Abraham Kuyper zijn pleidooi voor hernieuwde aandacht voor de engelen Gods. En ruim honderd jaar later beseffen we : engelen hebben we nodig in het leven; engelen die ons laten zien wat bij God vandaan komt. We hebben engelen nodig in het leven, om ervoor te zorgen dat we niet steriel op ons eigen eilandje geïsoleerd en onvruchtbaar blijven. In deze tijd van Advent duiken in

de etalages en in de koopcentra engelen op – bij tientallen tegelijk. Deze handel en popularisering van engelen verwijst eigenlijk naar hun functie: Gods engelen maken het leven mooi, verfraaien het leven. Daarom heeft God zich met engelen omgeven. Hij zelf is meer en anders dan onze ideeën over Hem – Hij, de werkende werkelijkheid, die mooi wordt ... ook in ons en door ons. Zoals de rivieren op onze aarde de zee in stromen, zo stroomt de Geest van God uiteindelijk het waarneembare in en doordrenkt het materiële, opdat God alles in alles wordt. En denkt u eraan, wanneer u naar huis gaat: de engelen zelf begeleiden u en laten u zien, wat van God komt. Zij maken uw leven mooi. *"En Hij liet me een rivier zien ..."(1)*

Ds. C. Koole